

DE POSTRIJDER

Abonnement

Binnen de stad, 7 fr. per jaar.
 Buiten de stad, 8 fr. „
 Een blad afzonderlijk 15 centimes.
 De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigingen 15 centimes per drukregel.
 Reclamen, voornissen en andere artikels vooraan
 of midden in het blad : 1 fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

TONGEREN, DEN 29 JULI

Herziening der kiezerslijsten

Wij verzoeken dringend onze vrienden met zorg te waken op de aanstaande herziening der kiezerslijsten, die den 1^o augustus zal plaats hebben. Zij moeten er alle katholieken die de vereischte voorwaarden bezitten doen inschrijven, en alle liberalen die ten onrechte ingeschreven zijn doen uitschrijven.

Dit werk heeft een zeer groot belang en mag niet verwaarloosd worden; want de liberale gemeente-besturen handelen dikwijls met partijdigheid en miskennen de rechten der katholieken.

Een comitee is in onze stad ingericht voor de verdediging der rechten onzer vrienden. Men is verzocht alle inlichtingen en mededeelingen te doen toekomen aan den heer advocaat A. Vroonen, provinciaal raadslid, secretaris van het comitee, Putstraat te Tongeren.

Geuzen-kroniek.

Te Meirbeke kwam verleden donderdag het parket met 'nen hoop gendarmen, om ten gevolge eener « naamloze » aanklacht een onderzoek in te stellen tegen den katholieken onderwijzer dier plaats. Gelukkig kwam het aldaar uit dat het kind, welk den onderwijzer belasterde, opgestoot was door zijnen vader en er niets waar was van de beschuldiging! Zoo eerlijk zijn de geuzen in hunne aanklachten!

Leerlingen van 't atheneum te Antwerpen hebben verledene week eenen priester beleedigd, die aldaar voorbij kwam. Het volk was zeer boos over die gemeene daad die genoegzaam aantoonde welke slechte opvoeding de kinderen daar ontvangen, en de priester heeft zijn beklacht gemaakt bij den prefect. De *Opinion* zelve bekent dat het atheneum onder alle opzichten veel te wenschen laat. En daar zenden de geuzen hunne kinderen ter schole!

M. Deroziere, geuzen-schoolmeester te Proix, is in 't gevang opgesloten voor schandelijke aanslagen op kleine kinderen. De geuzen-schoolmeesters zijn modellen van zedelijkheid!

Te Monceau-sur-Sambre is een geus, een eerste papenvreter, aangehouden voor 't plegen van schandelijke aanslagen op een meisje. Geuzen en papenvreters, 't is al wat vuil en oneerlijk is! En die bassen tegen anderen! Foei...

De Bludts, gewezen-adjunkt der geuzen-politie van Antwerpen, is verleden woensdag tot 2 jaren gevang veroordeeld voor diefstal. En dit zijn mannen die andere dieven vervolgen!

Te Brussel, in de geuzen-wereld, zijn schandelijke feiten voorgevallen van onafhankelijke zedenleer. De Logie doet al wat mogelijk is om de zaak te versmachten. Ware er een priester in 't spel, 't zou er anders gaan! (Helel).

In verscheidene plaatsen van 't land is men weer zeer beproefd door de overstromingen. En het Ministerie dat eene leening doet van 200 miljoen

voor de geuzen-scholen, vindt geen duit om het volk wat te helpen en tegen onheilen te bewaren! 't Is oprecht wraakroepend!

De geuzen zijn niet te vreden met de jaarwedden der pastoors en onderpastoors te verminderen of geheel af te nemen, ze beknibbelen nog het weinige dat er in de kerk moet gegeven worden voor zekere uitgaven. Die afgunst en nijd gaat alle palen te buiten.

De advocaat-generaal Faider heeft uitgelegd waarom het Verbrekingshof thans zulke zonderlinge vonnissen velt strijdig met de Grondwet; het is, zegt hij, dat de rechters met den tijd moeten mee gaan en moeten vonnissen volgens de belangen van den dag! Zoodus de Grondwet telt voor niets meer, de rechters houden er geen rekening meer van en zien slechts naar de belangen van den dag! En wat zijn die belangen? De belangen van 't Liberalismus, van de Vrijdenkerij! — Arm België!

Nog een schandaal.

Het blijkt door een vonnis der rechtbank, dat er te Luik een ongehoord financieel schandaal ontdekt is; de schandalen komen in het liberale België tegenwoordig op, zoo dicht als de paddestoelen in een zomermorren.

We zien de liberale pers al rood worden van verontwaardiging, omdat zoo iets zou gepleegd zijn in het zoo liberale vaderland van M. Frère.

Geduld, ziehier het geval:
 In 1864 deed de stad Luik kaaimuren maken langs de derivatie, van de hangende brug tot de brug van Amercoeur.

In 1880 spoelden een deel van die werken letterlijk weg, hetgeen ongehoord was in de geschiedenis der overstromingen.

Niemand, die eenige kennis had van dergelijke werken, begreep er iets van.
 De Staat deed tot het herbouwen overgaan, maar hoe de aannemers ook pompten met hunne stoommachines, ze gelukten er niet in vaste fondaties te leggen.

De ingenieur heeft nu bevonden dat de kaaimuren gemaakt zijn zonder serieuze fondamenteen: deze, slechts 30 centimeters diep, rusten op het riviersand.

Van heiwik er is geen spraak.
 De lastvoorwaarden zijn niet uitgevoerd; bedrog, zegt de *Gazette de Liège*, is bewezen.

De derivatiekanalen zijn dus in gevaar; zij zullen binnen korten tijd moeten hermaakt worden, en dit is een onmeetbaar verlies voor de stad.

Men begrijpt nu, zegt het luikschelblad, waarom het liberalisme zoo bang was dat er oppositie op het stadhuis kwam!

De rechtbank heeft experts genoemd om de gevolgen der slechte bouw te schatten, en onder deze experts figureert M. Stevart gemeenteraadslid.

Wij wachten nieuwe bijzonderheden over dit schandaal af.

Te Heule.

Onze lezers herinneren zich het bloedig drama dat, in 1880, te Heule plaats had. Het lokaal van een oud leerwarkhuis, eigendom der kerkfabriek, werd gebruikt tot vergaderzaal der kongregatie.

Dat was, volgens het ministerie, eene begunstiging van het vrij, katholiek onderwijs (!) en strijdig met het algemeen (lees liberaal) belang.

Daarom werd een speciale commissaris afgezonden, vergezeld van gendarmen, om gemeld lokaal, namens het gouvernement te doen onttruimen. Men weet wat de gevolgen daarvan geweest zijn. Eene gansche gemeente in opschudding ge-

bracht, een persoon doodgeschoten, een andere gekwetst, vervolgingen voor de rechtbanken, veroordeelingen, enz.

En dat alles om een lokaal te doen onttruimen, waarin men nauwelijks iets anders gevonden heeft dan eenen gemaakten man, die het ongeluk had den minister-grafmaker Van Humbeek voor te stellen.

En wat is nu de nitslag geweest van al dat geweld en die schrik aanjaging? 't Is, zegt de *Courrier de Courtrai*, dat het gouvernement eindelijk besloten heeft den sleutel van gemeld lokaal aan den voorzitter van het bureau van weldadigheid terug te geven!

Was dat nu de moeite waard, zegt terecht het *Fondsblad* van Gent, zooveel gericht te maken, eene lijvige korrespondentie te wisselen, vermaningen op vermaningen te zenden, speciale commissarissen te benoemen, de gendarmen te doen komen, samenscholingen uit te dagen, de gemeente overhoop te zetten door het gebruik der vuurwapens, talrijke inwoners voor de rechtbanken te dagen en streng te doen veroordeelen, eenen onderpastoor voor eenen kongregantist te grijpen en naar de gevangenis te sleuren en later alle soorten van feesten te verbieden, om te komen, tot wat?

Tot het belijden der onmacht en der neerlaag van het gouvernement;

Tot het teruggeven van den sleutel en het lokaal zelf, waarvan het bezit zulke zware opofferingen heeft gekost, aan hen die er altijd het bestuur van gehad hebben!

Aan de leden van het bureau van weldadigheid van Heule.

Zoo ver staat nu de zaak.
 Vroeger diende het lokaal tot kongregatie, en dat mocht niet zijn, dat streed met het algemeen belang.

Thans, dank aan ons nijverheidshatend en oorlogstokkend gouvernement, dient het tot niets meer en dat is overbetoverlijk.

Droevig was de strijd hier gevoerd voor de zoogezegde onafhankelijkheid der burgerlijke macht; nog droeviger is echter de zegepraal.

Brussel, 28 juli 1882.

Mijnheer de Postrijder,

De goede oude Horatius leert ons, in zijne *Ars poetica*, dat er in den roemrijken tijd niets gemakkelijker was dan zich als dichter te doen doorgaan. Wel als dichter wil aanzien worden, zegt hij, die moet zijnen engeneesbaren zotten kop nooit laten scheren.

Narratorum enim nomen pretiumque poetae
 Si tribus Anteyris caput insanabile nunquam
 Tonsori Licino commiserit.

Hetgeen Horatius in zijnen tijd zeide van de dichters, dat kan men heden toepassen op het politiek. Wie vandaag voor een politiek man wil doorgaan die moet maar de best jagen tegen kerk en kluis, uitvallen tegen Paus en Bisschop, tegen priester en kloosterling. Niets is gemakkelijker.

De oorlog tegen den priester, dat is de grondslag van het hedendaags belgisch politiek en wie het meest bijwerk om de kerkvervolging te doen voortuitgaan die is de grootste politieke man.

Voor het oogblik heeft M. Bara, minister van justitie, iets ingedacht dat door alle liberalen als eene diepzinnige politieke daad zal bewonderd worden. Hij gaat eenvoudig aan vijf of zes honderd kapelaans hun tractement afnemen.

Nu, dat was te voorzien; er zijn reeds zooveel onrechtvaardigheden gebeurd en daar zullen er nog volgen. De aanhangers van Satan moeten immers het groot werk der katholieke kerk dat zij reeds gedurende meer dan achttien eeuwen

hebben trachten te dwarsboomen, blijven tegenwerken tot het einde.

Ditmaal nogtans is het eene onrechtvaardigheid die zoodanig in het oog springt dat ik niet mag nalaten uwe lezers er eens breedvoerig over te spreken.

Sedert jaren reeds heeft men in alle besturen het getal ambtenaren en hunne traktementen vermeerderd, uitgezonderd nogtans bij de geestelijkheid die nog altijd betaald wordt gelijk Napoleon I het geregeld heeft, dat is te zeggen een pastoor aan 900 en een kapelaan aan 600 fr. 's jaars. Twee achtbare lezers weten zeer wel dat nogtans sedert dien tijd alles meer dan de helft duurder geworden is.

Wat het getal betrefder dienstdoende priesters, dat zou eerder moeten vermeerderd worden, wijl de bevolking overal vergroet is. Maar minister Bara denkt er anders over. Er schiet te kort voor de wereldlijken, dat moet kost wat kost aan de geestelijken ontnomen worden.

Ziehier dan ook volgens het schijnt hoe hij zal te werk gaan:

In de steden zullen de parochien met 3000 zielen en meer eenen kapelaan krijgen; met 5000 zielen, 2; met 10,000 zielen, 3; met 15,000 zielen, 4.

De dorpen krijgen eenen kapelaan voor 1500 zielen en 2 voor 3000 zielen.

Zoo zal hij voorbeeld een oude pastoor van eene parochie van wat beneden de 1500 zielen alleen voor zijnen dienst staan en van tijd tot tijd 's nachts of bij slecht weder een uitstapje van een half uurje of een uurje mogen doen.

In alle besturen worden nogtans, gelijk wij al gezegd hebben de ambtenaren in getal vermeerderd. Uwe goedgunstige lezers, heer *Postrijder*, moesten onder andere dat regiment schrijvelaars uit het ministerie van onderwijs eens zien treden, zij zouden verwonderd staan en zich zelve vragen gelijk ik mij al dikwijls gevraagd heb:

« Wat is het loch, poddorie, van moede zooveel papier in Brussel vol te knibbelen om eene school die in Tongeren of elders op krukken gaat in stand te houden? »

Gelijk M. Bara wetten voorstelt voor de geestelijkheid, zoo moest hij ook doen voor de officieele schoolmeesters. Hoeveel zitten er niet die voor een dozijn leerlingen, eenen hulponderwijzer en eene onderwijzeres hebben? (Ik spreek nog niet van het naammeesterken, den muziekmeester enz.)

Waarom ook niet gezegd voor zulk een getal leerlingen komt er een hulp onderwijzer en voor 0 leerlingen behoeft er geen onderwijzer.

Als de staatskas die de katholieken wel mogen helpen vullen, maar die volgens de *Flandre liberale* enkel voor de liberalen zou moeten dienen, niet genoeg levert, waarom dan opene zoo onrechtvaardige wijze onbeduidende besparingen doen? Er worden zoo vele duizenden verzwolgen door al die prachtige en gewoonlijk onnoodelige gebouwen, door menigvuldige te zeer verhevene traktementen. Waarom dan die klas van personen op het lijf gevallen die in evenredigheid het geringste traktement genieten en die noodzakelijker zijn en meer goed in de maatschappij uitvooien dan de liberalen met hun verblijd verstand soms wel meenen? — Dat is omdat de vrijmetselarij het ordewoord gegeven heeft: De heilige Katholieke Kerk, ziedaar de vijand; die moet vervolgd en bestreden worden.

Doch zooveel ongelukkigen hebben gedurende bijna negentien eeuwen reeds in hunne belseche woede hunne tanden afgeknagd aan de rots waar Christus' heilige Kerk op tront.

Zij zijn verdwenen en de Kerk staat nog; daar zullen er nog verdwijnen en de Kerk zal blijven bestaan. JAN VAN BRUSSELE

Stads- & provincie nieuws

Wij laten gaarne toe dat het geuzenblad elken zaterdag eene maand beleedigingen tegen ons uitwerpt. Als dat die naamloze vieze mannen kan gelukkig maken, wij beloven hen niet te storen en vooral hen niet te volgen op het terrein dat zij schijnen te liefkozen. Ons dunkt ons heeft de drukpers eenen waardigeren plicht te vervullen en wij laten gaarne aan anderen het voorrecht van de onbeschoffheid en den alleenhandel van de woerdenlijst der straatjongens.

Wij doen het ten andere gemakkelijker zonder hunne goedkeuring en wij zijn fier over de beleedigingen die zij ons toewerpen. Doch als het eens bij uitzondering aan het geuzenbladje behaagde den vloed tegen te houden zijner bittere klachten over de zwarte ontwerpen van die leelijke klerikalen, dan zou het wel eens moeten antwoorden op eenige kleine vragen waaraan het publiek geen oplossing vindt.

Toen het voor onze tegenstrevers kwestie was op het stadhuis meester te blijven, hebben zij niet nagelaten vele zaken te beloven waarvan er na de kiezing geen spraak meer was. Tongeren ging een garnizoen krijgen, de statie van den ijzeren weg ging onmiddellijk vergroet worden, de statiestraat zou op kosten van den Staat in orde gezet worden, trottoirs kwamen er in de bijzonderste straten, kortal, indien de liberalen doorkwamen, zou Tongeren ditmaal voor goed herschapen worden.

Nu, men heeft in het kiezerskorps eene meerderheid van onnozele sulven gevonden die al deze schoone woorden voor klinkende munt aangenomen hebben en die thans heel verwarderd staan dat niet eene der beloften, die onze geuzen in de maand oktober zoo goedkoop weggeven, in werkingstelling gebracht is. De prachtige statie komt niet met den grond te voorschijn, het garnizoen niet met aan den gezichteinder verschippen en van trottoirs is er geen spraak meer.

Zou het geuzenblad het publiek eens willen laten weten wanneer de schoone beloften zijner meesters zullen volbracht worden?

Het schijnt anders dat hunne kunst enkel bestaat in afbreken en laten liggen wat ligt, afschaffen wat nuttig is en soms eens iets oprichten wat nuteloos, ja belachelijk is.

Inwoners van Tongeren, wilt gij een nieuw voorbeeld hebben van de nalatigheid van ons tegenwoordig stadsbestuur?

Gisteren 28 juli heeft men bij de ingezetenen de betaling der gemeente-taks op de honden voor de jaren 1881 en 1882 doen rondhalven.

Een onzer medeburgers die de reden van die handwijze heeft willen kennen, heeft voor antwoord gekregen dat men verleden jaar vergeten had dezen impost te doen betalen!

Wij meenen dat de bezitters van honden het recht hebben de betaling voor het jaar 1881 te weigeren.

Feest bij de Josephieten.

Woensdag laatstleden, hebben de leerlingen van het nieuw collegie der Josephieten eenen dag van uitspanning gehad die de aangenaamste herinneringen zal laten aan degenen die het genooten gemaakt hebben er aan deel te nemen.

Het wat vervroegd patroonfeest van den E. H. Overstedeel al de jeugdige harten van het gesticht kloppen. Kleinen en grooten wedijveren om hun waardig opperhoofd de gevoelens van verkleefdheid en dankbaarheid te toonen die hen hezielen.

« Wij zijn bereid tegen de vijanden van het Rijk op te trekken, doch de Christenen zijn onze broeders. Wij sterven liever allen dan onzen degen met hun bloed te bezodenen. »

« En ieder maal herhaaldelijk getiend zijnde, gaven zij hun bloed voor Jesus leer tot den laatsten toe. Bij het zien dier heldhaftigheid, werd het hart van den woesten keizer door helsen haat ontstoken. Hij trok voorwaarts, latende de beenderen der getrouwe krijsheldten van Christus onbevraagd liggen aan den voet van den huidige St. Bernardus-berg. »

Sterk en hecht was hun moed als het trotsgergerte dat hunne grafsteden overschaduwde, doch kouder dan het ijs der Alpen bleef het hart van den heidenschene Romein voor alle ware grootheid.

« Te Massilien, gedroeg zich de krijsheld Victor met even grootschen moed: de baren der zee brachten zijn gefolterd doode lichaam in het midden der Christenen terug. »

Onder de moedigen welke bij duizenden op allerlei wijze gepijnigd werden, en Gallien met martelbloed overstromden, zijn eenige meer bekend in het boek der martelaren bij name opgenomen.

Zoo vergoot de H. Fides haar bloed te Agden; Caprasius, Siberius, Modestus, Florentius, Ferreol en Julianus, in andere steden van het Zuiden. De III. Vincentius, Oroncius, Victorinus werden gearmd te Embrun; na gruwelijke folteringen werden de twee gebroeders Domitianus en Rogatianus van hoog edelen bloede, te Nantes, ontbald. Hoe meer Maximianus Belgisch Gallien naderde, hoe meer slachtoffers hij maakte.

Doch in België kende zijne woede geen palen. De III. Firmianus, Victorinus en andere kwamen om te Amiens; te Augusta, de H. Quintinus; te Soissons, SS. Crispinus en Crispianus; te Doornik, de H. Piatas.

Dieper België in, waren de martelaren ontel-

DOMITILLA

of het huis van Annullinus

GESCHIEDENIS VAN BELGIË EN NEDER-GERMANIË

in de III^e en IV^e eeuw

door Fr. NOUWEN, Pr.

— 0 —

(9^e VERVOLG.)

De Romeinsche veldoverste met Varus ter zijde, en welken hij als zijn ondergeschikten behandelde trok zegeroepend op Tongeren af. Andere veldoversten van Maximiaan kwamen door Gallien opgevoerd en zoo gingen de Begarders en opstandelingen tusschen twee legers ingesloten worden.

Elianus en Amandus voorzagen het lotgeval. Om het onheil te voorkomen, waren zij het zuidelijk leger tegengetrokken. Zij vielen de Romeinen zoo woest op het lijf, dat deze een oogblik hunne gelederen opengetrokken zagen.

De bondgenooten vochten als leeuwen. De vrouwen, die het leger gevolgd hadden om hen aan te moedigen, traden zelf in het strijdperk; doch de Romeinen sloten vaster hunne drommen in een, en meer met het krijgswezen bewust, doorboorden zij in spitse driehoeken de doorwarde legeracharen der opstandelingen. Nu hadden zij de kans klaar, korven en moordden langs beider zijde.

De Belgen gaven het maar op, als het doister hen belette nog langer te strijden: de eenen gingen schuil in de wouden en bosschen van Ardennen, de anderen togen verslagen Noordwaarts de wildernissen van Taxandrien in.

(4) De nadruk is verboden.

mochte ik hem eens mijne liefde in Christus betoonen!

« Gij zijt zoo ontsted, Nympha sinds eenige dagen, zuchtte Domitilla. »

« Ja, moeder, en ik weet niet wat nare gezichten mij steeds voor den geest zweven; doch God sterkt mij met zijnen heiligen moed en dit is mij genoeg. »

Domitilla omhelsde hare dochter en zegde:

« Al dat vervolgen en bloedvergieten stoort uw goed hart, Nympha, maar ziet nu eens hoe de Voorzienigheid alles beschikt. Wij hebben veiligheidsbrieven van den keizer en kunnen zoo in het behoud voorzien der talrijke priesters en Christenen, die in onze omstreken in de diepte der bergen schuil zijn gegaan. Deze dagen zal ik, met onzen oversten der slaven, naar Tongeren varen om een groot deel Christenen ter markt in te koop. Deze getrouwe dienaren zullen wel onderscheiden welke Christenen zijn. Met betere tijden zullen wij hen wederom de vrijheid schenken. De Heere straft en kastijdt ons om onze zonden; doch het is zoo zoet zijne straffen voor den eveneensacht te verzachten en te helpen om zo hem moedig te doen dragen! »

Nympha overdacht stilzwijgend deze woorden: men kon zien dat in haar hart nog iets verborgen lag dat zij niet durfde openbaren. Hare trazen echter waren niet wanhoopig; op haar wezen teekende zich een inwendigen strijd tusschen vreeze en hoop, waaraan zij op haar slaapsaet ging lucht geven, naast de inspraken van haren goeden Engel. Of had deze haar misschien reeds een voorgevoel gegeven van het nijdige oog dat de wreede Varus uit de verte op het geluk van Annullinus gezin sloeg?

Varus was toen met Iksjomaar te Juliacum, hij had reeds op voorhand de inzichten van Maximiaan-Hercules geraden, en wreede folteringen der Christenen te Trier begonnen en die in de andere Rijnsteden voortgezet. Nu kreeg hij het bevel